

Renovables i agricultura: i si replantegem el debat a partir de les dades?

retrat en blanc i negre de pere borràs, codelegat d'UNEFCAT

agrovoltaica

unefCat

pere Borràs

col·legi

Manel Torrent

renovables

energies renovables

<http://www.fullsdenginyeria.cat/renovables-i-agricultura-i-si-replantegem-el-debat-partir-de-les-dades>

Lunes, 15 junio 2026

Pere Borràs 15 juny, 2026

L'energia agrovoltaica permet produir energia solar i, alhora cultivar la terra. És una tecnologia amb potencial per contribuir simultàniament a la producció agrícola i a la generació d'energia i en aquest moment, en tenim de dues menes: una amb estructures elevades que permeten conrear sota els panells, i una altra amb prou separació entre files per permetre el cultiu entre els panells.

Per parlar-ne i analitzar l'estat de la tecnologia, setmanes enrere des d'UNEFCAT vam organitzar al Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya i, també, amb el Col·legi d'Enginyers Agrònoms una jornada amb aquest objectiu. La sensació que vaig tenir és que va generar molt interès, per dos motius principals: d'una banda, pels beneficis potencials per a determinats usos agrícoles; de l'altra, per la seva capacitat de contribuir a resoldre el debat sobre l'ocupació del territori entre agricultura i fotovoltaica.

Es tracta, doncs, d'una solució interessant en casos concrets, especialment quan els conreus es beneficien de l'ombra o de la protecció que ofereixen els panells.

Durant l'obertura es va repassar la situació de les renovables a Catalunya. **Manel Torrent** ho sintetitzava amb una frase: **"los catalanes hacen cosas, pero renovables, no"**.

Catalunya va fixar el 2017, amb la Llei 16/2017 de canvi climàtic, l'objectiu que el 50% de la demanda elèctrica fos coberta amb renovables el 2030. Segons dades de Red Eléctrica de España REE, aquest

percentatge era del 15,4% el 2017 i del 15,3% el 2025. En termes pràctics, no s'ha avançat.

Catalunya ha planificat molt, però no ha executat. S'han definit criteris, s'ha publicat la Prospectiva Energètica de Catalunya (PROENCAT) i s'ha impulsat el PLATER que, el dia d'avui, està en informació pública. A més, també s'han fet passos per agilitzar la tramitació. Tanmateix, tot plegat no s'ha traduït en un desplegament real suficient.

Des del 2017 s'han instal·lat 707 MW fotovoltaics i 149 MW eòlics. Pel que fa a projectes en tramitació o construcció, a gener de 2026 hi havia uns 3.535 MW fotovoltaics i 968 MW eòlics. Fins i tot en aquest escenari, encara que tots aquests projectes arribessin a entrar en funcionament, només s'assoliria prop del 60% dels objectius marcats per la PROENCAT per complir amb la Llei 16/2017 per al 2030.

Ens trobem a mig camí i amb poc temps per assolir els objectius. Si no s'accelera la tramitació i no s'incrementa el volum de projectes, difícilment els complirem.

Per aconseguir-ho, cal revisar les condicions actuals. Si els criteris vigents no permeten generar prou projectes viables, cal flexibilitzar-los i repensar la ponderació dels factors que determinen l'autorització.

En aquest context, molts projectes fotovoltaics acaben situant-se en sòls agrícoles de baix valor agrològic (els de més valor estan protegits), perquè ofereixen condicions molt favorables: espais amplis, terrenys plans i bona radiació solar. Això ha alimentat la percepció d'incompatibilitat entre energia i agricultura.

Tanmateix, les dades mostren una realitat diferent. Segons el PLATER, per assolir els objectius del 2050 caldrien unes 32.000 hectàrees de fotovoltaica en sòl. Per al 2030, unes 7.500 ha. En comparació, la superfície agrícola utilitzada a Catalunya (Idescat) és d'1.054.351 ha.

I què ens diuen aquestes dades? I que, fins i tot en un escenari en què tota la nova fotovoltaica s'ubiqués sobre sòl agrícola en ús, l'ocupació seria d'un 0,7% el 2030 i d'un 2,9% el 2050 d'aquesta mena de terrenys.

Amb aquests percentatges, i tenint en compte que la normativa ja protegeix els sòls de valor agrari més elevat, és erroni i poc rigorós afirmar que la transició energètica posa en risc la sobirania alimentària. Més aviat, les dades apunten a una més que possible convivència que pot anar més enllà de la compatibilitat d'usos: la fotovoltaica també pot millorar les condicions de l'activitat agrícola.

"El debat, per tant, no hauria de ser si renovables o agricultura, sinó com desplegar les renovables de manera ràpida, integrada i eficient"

En primer lloc, contribueix a mitigar el canvi climàtic, un dels principals factors de risc per al sector agrari. L'augment de temperatures i la intensificació d'episodis extrems tenen un impacte creixent sobre els cultius. De fet, ara fa uns dies, llegia que aquest maig va ser el segon més càlid mai registrat. Segons l'IPCC, la fotovoltaica és una de les tecnologies que més potencial i menor cost té per reduir emissions, principals responsables del canvi climàtic.

En segon lloc, pot contribuir a reduir els costos energètics. Disposar d'energia competitiva és clau, sobretot en sectors com el del regadiu, intensius en consum elèctric.

En aquest context, la convivència entre agricultura i energia no només és possible, sinó desitjable. I en alguns casos concrets, aquesta convivència pot anar més enllà: pot produir-se en un mateix espai físic: l'agrovoltaica.

L'agrovoltaica és, doncs, una solució interessant per a situacions on existeix una compatibilitat real entre usos. No és una solució universal, però sí una eina addicional que pot ajudar a optimitzar l'ús del sòl i a generar sinergies entre sectors.

El debat, per tant, no hauria de ser si renovables o agricultura, sinó com desplegar les renovables de manera ràpida, integrada i eficient. És a dir, com passar de pensar a fer, i convertir la frase a "los catalanes hacen cosas, en renovables también".